

Allt vackrare hermeliner

av Johan, ordförande i släktföreningens styrelse

Efter förra numrets upprop efter vackrare hermeliner var det många som hörde av sig. En del skickade foton av sig själva, vilket i och för sig uppskattades av redaktionen, men den mänskliga skönheten kommer att tillhöra en annan artikelserie.

En lovande yngling vid namn Leonardo ... skickade över en tavla som jag scannade in. Efter viss övertalning lovar han att kalla tavlan för "Damen med hermelinen".

Lena i Sätilla har hittat en holländsk träsnidare vid namn Jaap Deelder. Han är en erkänd konstnär och gör skulpturer av olika djur. "Jaap Deelder har också gjort en tavla enkom för mig" berättar Lena med illa dold stolthet.

Träskulptur av hermelin
Jaap Deelder, Holland

Jaap Deelders personliga gåva till Lena

Damen med hermelinen.
Leonardo da Vinci, 1400-talet

Ur innehållet

- ◇ *Hur bildades Ebba Sophia Ribbings minnesfond.* sid 3
- ◇ *Vem var Ebba Sophia Ribbing* sid 3
- ◇ *Journalanteckningar om Erik H.* Sid 7
- ◇ *Eric Hermelins testamente* Sid 8
- ◇ *Hämtat från nätet* sid 9-10
- ◇ *Skattmästaren har ordet* sid 11
- ◇ *Ungdomsmötet* sid 12
- ◇ *Legala notiser* sid 12
- ◇ *Årets Julnöt* sid 13
- ◇ *Inbjudan midvinterblot* sid 14

Astrid W Liljefors har gjort en vacker målning av en hermelin. Astrid Widenberg-Liljefors är upplandskonstnär med rötter i Uppsala och Dannemoratrakten. Hon arbetar mest med landskapsmotiv i akryl, ibland med någon fågel eller annat djur, som en del av helheten.

Akrylmålning av Astrid W Liljefors

Ytterligare bidrag till den snart ganska omfattande samlingen av hermelinbilder kommer från Göran i Gnesta. Göran är välkänd i jaktkretsar, flitig skribent och tycker att detta är en av de finaste teckningar på hermeliner han sett.

Görans favorit av Göran Boström 1989

Ett aktuellt motiv är denna vinterskrudade hermelin. Djurets pose, de framåtsträckta tassarna, den ivriga hållningen, det lite vridna huvudet och de nyfikna ögonen får mig att tänka på yngre Hermeliner som förväntansfulla står vid julgranen och snart ska öppna julklapparna.

I väntan på tomten (okänd fotograf)

Har du fler bilder av hermeliner, skicka en till mig så att fler släktingar får möjlighet att njuta av de allt vackrare hermelinerna

En pressrelease från The White House

President Clinton names David B hermelin as U.S. ambassador to Norway

The President today announced his intent to nominate David B. Hermelin to be the United States Ambassador to Norway.

Mr. Hermelin, of Southfield, Michigan, began his career in 1958, when he joined his father in the general insurance agency that became Hermelin, Colburn, Colburn, Blumberg & Steinberg. During the next 22 years, Hermelin also became a partner in numerous other enterprises. In 1980, he left the insurance agency and assumed the role of strategic partner and director in numerous business ventures including, Arbor Drugs, Inc.; First of America Bank Corporation; Phoenicia America-Israel Flat Glass, Ltd.; and Village Green Apartments. Currently, he is Chairman of the Board of Active Aero, Inc., USA Jet.

Born in Detroit, Michigan, Mr. Hermelin received his Bachelor's degree in Business Administration from the University of Michigan, Ann Arbor in 1958. In 1996, he was awarded an honorary Juris Doctor degree from the Detroit College of Law.

PS. Tilläggas kan att Mr David B Hermelin inte tillhör vår släkt. DS

Hur bildades Ebba Sophia Ribbings Minnesfond

av Johan, ordförande i släktföreningens styrelse

Hur kommer det sig att släktföreningen disponerar så stort kapital? Vilka donationer ligger bakom och hur har kapitalet utvecklats? Som ung stipendiat hade jag inte några funderingar kring detta. Jag tog tacksamt emot stipendiet, skickade förhoppningsvis ett tackbrev till styrelsen, men visste inte egentligen vem som skapat förutsättningarna för mitt stipendium.

För att utrusta dagens stipendiater med bättre villkor så informerar vi i detta nummer om bakgrunden till Ebba Sophia Ribbings Minnesfond.

Eric var upphovet

Ebba Sophia Ribbing var stiftsjungfru, levde mellan 1790-1883, tillsammans med sin make August Söderling Hermelin bebodde och brukade de Gripenberg. De fick tillsammans nio barn. Ett av barnen hette Axel som tillsammans med Teodora Eudoxia Eugenia Fjellstedt fick åtta barn, varav ett hette Eric.

Det var just Eric Hermelin som testamenterade 50.000 kr till Ebba Sophia Ribbings Minnesfond och som skulle förvaltas av Friherrliga ätten Hermelins släktförening.

Eric föddes 1860 och dog 1944 i Lund. Han var officer i engelsk-ostindiska armén 1887-93. Han arrenderade en tid Mörbylund (1896). Efter ett kringflackande liv var han från 1909 privatpatient på Lunds Hospital. Som översättare tolkade han framför allt en rad verk ur den persiska litteraturen (Sadis 'Lustgården', 1918, Omar Khayyams 'Rubaiyat', 1928, Rumis 'Masnavi', 1933-39) till en starkt personlig, lyrisk svenska.

För fullständig Hermelin bibliografi läs gärna Per-Erik Lindahls eminenta biografi om Eric Hermelin, *Ångest-hjulets svängningar* och de två kompletterande verken: *Jag kan hvissla Beethovens sonater* samt *När man har varit vagabond*.

Farmor

av Ebba Sofia Helfrid, dotter till Olof Hermelin
landskapsmålaren

Ej mer än två gånger, efter hvad jag minns, har jag sett henne, men hon är ju min farmor, något af henne har jag uti mig. När jag tänker på henne, känner jag, trots den stora olikheten, släktskap och sympati. Hon är mångas stammoder: 3 "levande barn", 40 barnbarn och på barnbarnsbarnen har jag ingen räkning. Starkt lefver hon i arf och tradition.

I vår späda barndom hade vi mycket respekt för ordet farmor. "Tänk på farmor!" var den stående uppmaningen, om vi ville sjunka ihop och ha dålig hållning vid bordet. Därmed följde ögonblicklig rättning, och vi ha farmor att tacka för våra raka ryggar.

Bekymmer vid nyår

Vid nyårstid kom alltid ett stort bekymmer. Vi skulle skriva nyårsbref till farmor. Den som var så dum och började: "Snälla farmor" fick bakläxa af farmor, snäll kan en hund vara, "goda farmor" skulle det vara. Inte heller gick det an att börja på barna: "Vet Farmor" eller "Nog vet farmor."

När vi litet äldre hörde om vår mammas sjukdomar och vedermödor mot bakgrunden af farmors regerande duglighet och handlingskraft, om huru hon klippte sönder till öfverdrag mammas hemgiftslakan från Hasselås, därför att de ej voro hellinne som dem från Gripenberg, om hennes sparsamhet på pigornas mat, om att hon tyckte Olofs flickor ej behöfva bli så lärda, "bäst i alla afseenden att de fostras upp till nyttiga människor, än att med klen hälsa sitta där med öfverflödig lärdom, gulgrå hy och afvighet, den ena kan lära sköta mjölken den andra hushållet", då reste sig i våra små hjärtan både upproriskhet och förskrämdhet.

Döpt efter farmor, mormor och faster

När jag var 17 år, kom bjudning från farmor till Ebba Sofia Helfrid. Hon hade själf bestämt mina namn: Ebba efter sig, Sofia hampade sig så bra att både farmor och mormor hette så, och Helfrid efter faster Helfrid. Farmor ville se några andra af sina barnbarn nyss uppvuxna. Jag fick en fin ljusgrå barègeklädning, sydd i prinsessfason med släp och långa ljusblå sidenband att knyta om den hvita kragen, samt for iväg. När vi kört uppför den långa sandiga gården och kommit uppför den stora trappan, stod farmor i slottsporten. Det var en fryntlig tjock gumma med hvita kanonlockar och en hvit mössa vackert knuten om de runda

(Forts. på sidan 4)

(Forts. från sidan 3)

kinderna. Nyckelknippan hängde vid sidan, rak var hon, men - så vänlig. När jag nigit djupt och kysst på hand, var hjärtat något så när på sin rätta plats.

Hvad jag minns henne väl, då hon gick öfver den kolossala förstugan med en tallrik gullgult smör och några färska rågsiktsskakor, mjuka som mossor. Pigorna hade varit uppe kl. 4 och bakat före frukosten,. Fram på dagen började förhöret, inte kunde jag räkna upp de nio sorterna i korfkakan eller gifva klart besked om "paltens pudding". Jag tordes knappast titta upp, men farmor smålog och klappade. Allt var bra, flickan var bra, klädningen och alltihop. Anna från Torsvi var så styf, hon var äldsta syster till en rad bröder och af sin mamma tidigt invigd i hushållsmysterierna. Mest beundrade jag dock Hedvig Rappe, som kunde tala och spela piano, hon var inte ett tecken blyg, inte ens för Joseph, som nästan var en ung herre. Faster Svanhilda var mycket mycket siratlig och älskvärd, men endast från farmor utstrålade någon trygghet. Hon var inte farlig. Ändå låg jag, lilla sjäpa, och grät om kvällarna i den stora parsängen i tornrummet, den s.k. brudkammaren.

1882, näst sista året farmor lefde, gjorde jag mitt andra besök, och farmor tog åter mitt hjärta med storm. Jag var nyss förlofvad och bar Vilhelms porträtt på mig. Farmor klappade det med sitt finger, och när hon hörde att han hvarken hade gröna tänder eller snusade, var hon fullt nöjd och glad åt hans goda utseende och prästkrage.

Ovan sjukling

Farmor låg då på sin första och sista sjukbädd. Hon hade fallit i golfvet och brutit sin höft, lårhalsbenet förmodligen, men inte vill hon hålla sig stilla och rätta sig efter läkaren eller Ebba von Koch, som var en lärd sjuksköterska. Nej, koka äggolja af 10 gulor, smörja därmed på det sjuka stället med en fjäder, sedan lägga på en lapp, doppad i vax eller talg, be Gud, visst skulle man då bli bra.

Äggoljan öfvergafs, men ack, hela två år af plågor! För farmors lifliga natur och ovana att vara sjuk blef det smått om tålmodet. När någon sade, att hon var svårskött gjorde hon hjältemodiga försök och frågade ödmjukt på kvällen: "Har jag varit snäll i dag?"

Fluss i ett öga var allt hvad hon eljes pröfvat i sjukdomsväg. För detta sökte hon Vingåkersgubben. "Hux gammal ä i?" frågade han. "89 år". "Då kan i inte likre va!" och därmed fick farmor resa hem till Småland igen.

Farmor blef 93 år, hvem vet om hon ej blifvit 100, hade ej olycksfallet inträffat.

Mångsidig begåvning

Men nu skall jag börja från början: Farmor föddes 1790 på Södraholm, dotter till kaptenen Per Ribbing och hans maka, Anna Lisa Hummelhjelms. Glimtar af detta högt aktade och gammaldags hem ha vi i Pappas berättelser och Brita Ribbings anteckningar.

Ebba Ribbing var till alla delar rikt utrustad. Hon hade ett lifligt ingenium, ett klart förstånd, en ovanlig praktisk förmåga, intresse för vetande, hälsa och fägring. Därtill växte hon upp i en för kropp och själ hälsosam omgivning och fick god uppfostran. I synnerhet blef hon lärd i husliga dygder och allt som hör till landthushållning. Bröderna kallade henne "Ebba Brådtom" eller "Ebba med de fyra bena", en allusion på hennes namn och liflighet.

Blev gift med August Söderling

1815 blef hon gift med August Hermelin, innehafvare av Gripensbergs fideikommiss. Han var blott 21 år. Deras porträtt, målade af Breda, äro den vackraste prydnaden i Gripensbergs salonger och ge oss en lifslevande bild af deras härliga ungdom. Farmor, som en ros, har blå ögon med ett så ömt, vackert uttryck, ljusa korta lockar öfver hela hufvudet, fin växt, är klädd i sin hvita bruddräkt i Napoleonsstilen och med en grön schal. Farfar har det vackraste gosseutseende trots sin höga krage och spännhalsduk. - På äldre dar, när farfar var död, brukade farmor hvar morgon niga för "Hermelins" porträtt.

Han var af helt annan läggning, inåtvänd, ovanligt finkänslig och funderande. Hans titel af kammarherre passade honom. Det säger mycket, och mycket stort om dem båda, att farmor måste i många viktiga fall böja sig för sin yngre make. Det kostade så på den starka viljan, att hon under sin strid stängde in sig ett par dagar i ett litet rum (téköket). När hon sen kom ut, var hon undergiven och glad, hade "fogat sig".

Farmor's godsliv

Naturligtvis var farfar jordbrukare, när han hade ett stort jordagods. Han var en experimentell sådan, ibland misslyckades experimenten, och därav fick han namn vara opraktisk. Hans kroppsbyggnad var spröd, och med åren fick han en bröstsjukdom. Särskilt för de yngre barnens skull, som så länge han lefde, hade godt af fideikommisset, uppehöll han i det längsta sitt lif

(Forts. från sidan 4)

med att under vintrarna fara söderut till Madeira eller Italien. Han öfverlämnade mer och mer åt sin maka att stå för rusthållet. "Hennes nåd" eller "Nåda på Gripenberg", som folket kallade henne, fick sålunda stort utrymme för sin verksamhetslust och förmåga. De smärre gårdarna utarrenderades. För öfrigt sköter farmor landtbruket med rättares tillhjälp. Hon gör sina ronder i ladugård och mejeri. Smör- och ostberedningen uppdrifves till en ypperlig kvalitet. Smörbyttorna sändas till Stockholm, andra varor, barnguntar m.m. tagas i utbyte.

Inga lata pigor

Inomhus arbetas bittida och sent. Farmor har 10 pigor, och de få minsann ej vara lata. Emellan kl. 4-5 om morgnarna sättas spinnrockarna i gång. Äfven fastrarna spunno i kapp. De stärkte sig med kall ölost, som stod kvar sedan kvällsmaten. De sutto kring spisen i den stora salen med de barska porträtten tittande ned på sig. Var det äppetid, kappades de ut i trädgården för att hinna få några klara astrakaner att läska sig med, medan hjulen surrade.

I ett tornrum var det fyra fönster, vid hvar fönster stod en väfstol, i hvar väfstol en faster. Farmor kunde "skrämna upp en väf" och sedan "skrämna ner" den igen. Men så utgöres än i dag grundstommen i de Hermelinska linneskåpen af farmors hemväfda dukar och servietter. De leta sig nog fram ända till barnbarnsbarnen.

Naturligtvis var Gripenberg mycket gästfritt. Grannar, slägt och vänner mottogos artigt och vänligt och afviftades på samma sätt, Farmor stod på trappen, till de vänt om hörnet vid landsvägen, då sade hon: "Nu kan man ej med dem längre" och gick åter in till sina många sysslor. Hon hade en enastående förmåga att laga god mat och upplära sina pigor däruti. Hennes à la dauber, stekar, "saucer", geléer, bakelser, korfkakor voro vida berömda, öfverträffliga enligt hennes söners utsago. När hälst gäster foro upp på gården, stodo rågade fat på bordet. Äfven de kungliga gästade många gånger Gripenberg på sina resor genom landet.

Många barn

Men nu måste vi tala om den stora barnskaran. Farfar och farmor hade 9 barn: Helfrid, Axel, Augusta, David, Svanhilda, Olof, Ingeborg, Carl och Yngve, hvilken dog som spä. Därtill upptogos, just på farfars önskan, frånfallna släktingars barn: 5 Ribbingar - Per, Sigurd, Maria,

Brita och Ebba, samt 2 Hermeliner - Fredrik och Alfons. Andra ungdomar fördes äfven af omständigheterna tidvis till Gripenberg. Informatorer och lärarinnor anställdes. Ibland hade farfar med sig hem en tyska eller fransyska till de unga flickornas förkovran i språk.

Tänk, hvilken rörelse, hvilket lif och väsen i de stora trapporna, salarna och vindarna! Där fanns godt utrymme åt alla håll, stor park, trädgårdar och ängen med Svartån. Ibland blefvo lekarna vilda, ja grymma och lifsfarliga. De främmande barnen hade det ej alltid så godt.

Axel fick oftast rätt

Inte var det värt att klaga för farmor, ty Axel, fideikommissarien, den äldste, fick alltför ofta rätt. Farmor hade den egendomliga idén att han skulle i tid vänja sig ha mest!! "Nu får alla rafsa" sade Axel, när han tagit för sig först. Lille Carl hade det också bra, längtade han efter en godbit, gick han ned i trädgården och åt persilja i drifbänken i sin Mammars åsyn. "Hvad gör min lille Carl?" "Äter persilja, är hungrig!" Då fick farmor brådt att ta in honom, klädde af honom och visade hans lilla mage för den af systrarna som "hade veckan". "Se här, så mager han är ! Hvad tänker du på? Skynda dig och ge lille Carl sån mat, som han kan äta!"

Sönerna blev officerare

I sinom tid kom Olof och Carl till Barnängens skola. Efter slutade skolstudier foro de tre yngre sönerna till Carlberg att taga officersexamen, och farbror Axel till Uppsala att läsa juridik.

Ungdomsåren voro inne, och vägarna skiljdes. Faster Helfrid gifte sig med en äldre slägtling, Adolf Rappe på Strömsrum, en sträng, sparsam herre af gamla stilen. Faster drogs härtill mycket genom hans 3 små flickor i första giftet, för hvilka hon blef en öm mor. Maria Ribbing gifte sig ock med en dylik, Gustaf Ribbing. Pappa brukade säga, att hans syster Helfrid och Mia Ribbing voro helgon, genomluttrade i sina äktenskap.

Men nu kommer tragiken. Farmor så klok, så god, hvars hela traktan är att göra barnen godt, i synnerhet att främja sitt mest älskade barns, Axel, lycka, vållar ofärd. Hon ville hjälpa Gud, vara barnens försyn. Först förlovvar hon Axel med Brita Ribbing, som var god, öm, osjälvisk som få, men mera enkel för Axels komplicerade natur. Han tröttnar, blir kär i Britas vackrare, lifligare syster Ebba, men "Alex får inte" "fritt" af Ebba att tränga ut sin syster. Farmor blir misslynt.

Dr Peter Fjellstedt på besök

Så kommer en dag dr Fjellstedt med familj på besök. Farmor blir mycket intagen i så väl den gudfruktige, begåvade doktorn som i familjen för öfrigt. Fruen är tyska, af förnäm familj, döttrarna sydländska skönheter. Farmor har det. Den vackra mörkögda Eugenia skall bli Axels fru. Farmor och dr Fjellstedt luta sina vördnadsvärda hufvuden samman, bli så vissa att här var det rätta, här var Guds vilja.

Axel går in därpå i trötthetens tecken, låter t.o.m. en fallande stjärna afgöra saken. Den 18-åriga Eugenia är lätt tjusad av den vackre friherren och Gripenberg, är som ett vax i de goda föräldrarnas händer. En ödesdiger stund, för de unga, deras barn och efterkommande!

Och de andra? Under hela långa lifvet klappade Britas trofasta hjärta för Axel, hans sorger bar hon. Ebba gifte sig i harmen med f.d. informatorn, sedermera landskamreraren Södermark till ingenderas lycka.

En nåd att farmor slapp att upplefva allt hvad som följde! "Förlåt dem, ty de veta icke hvad de göra!" Det är väl att En beder så för oss.

Billigt arrende

Farbror Axel hade redan flera år under farfars bortovaro arrenderat Gripenberg för otroligt godt pris. Han grundlade därigenom sin stora förmögenhet. Nu bosatte han sig som gift i flygeln och sedan vid Traneryd, således i sin Mammans närhet. Eugenia fick sitta ensam och utestängd under hans täta, långa rådplågningar med sin fru moder och Svanhilda. Det var hvarken roligt, eller utvecklande till det goda för Eugenia med hennes känsliga heta natur. (Eugenia var född i Indien. hade haft en hinduisk amma, en skallerorm hade krupit öfver hennes vagg. Hon var uppfostrad under resor och täta växlingar i många främmande länder. Föräldrarna, de största kontraster, fadern, en värmländsk bondpojke till sitt ursprung, modern en tysk öfverkultiverad adelsfröken, voro sammanfogade utan att känna hvarandra af en missionsstyrelse i Leipzig!)

Farmor ägde i hög grad äfven de andra söners öra. De unga löjnanterna hade kommit, den ena efter den andra med sina väl valda fruar och blifvit gillade. De skaffade sig gårdar här och där i Sverige och blefvo landtbrukare.

Två ogifta döttrar kvar

Farmor hade kvar två ogifta döttrar. Hon skrifver: "Här sitta vi i godan ro med våra stickstrumpor och spinnrockar och njuta av vårt oberoende. Dock måttligt därmed för fastrarna, som aldrig hade ett själfständigt arbete eller uppgift, utan som faster Ingeborg hela sitt lif och faster Svanhilda till hon var öfver 60 år, fingo gå som "skickeflickor". De få låna nycklarna och lämna igen dem. Men så var ej heller faster Svanhilda, då hon efter väl fylld dottergärning bosatte sig i Stockholm, blaserad. Hon njöt af allt och upplefde så mycket, där andra blott såg grått enahanda.

Långa landsvägsresor

Ibland fick farmor nog af spinnrocken. Hon gaf sig ut på långa landsvägsresor till Östergötland, Sörmland och Uppland för att "som en haremoder plocka om sina ungar". Gärna ville hon öfverraska, ibland steg hon af vagnen och gick sista biten med en schal öfver hufvudet. Hon ville strax göra nytta, ut på åker och äng och öfverlägga om odling och dikning, nu i ladugården och syna mjölkorna, in i mejeriet och inspektera ystningen, "ta ett nappatag i trädgården, skrämma upp ett par väfvar o.s.v. När hon om någon tid for från gården, voro sönerna tacksamma och glada, ävenså sonhustrurna, att det var öfver. Farmor hjälpte ej blott med råd utan ock med dåd. Ofta efterskänkte hon skulder, som sönerna hade försatt sig uti.

Efter ett besök skrifver hon så här: "Gud bevara min lille Ole, han är så lätt lockad. Den där eländiga målningen höll alldeles på att förstöra honom. Men nu när jag reste, så gladde han mig med att han ej leds därefter. Han måste använda all flit och uppmärksamhet på sin hushållning o.s.v."

I himlen eller ladugården

Jag har af Ebba v. Koch fått låna flera bref, skrifna af farmor till sin dotter Augusta. Där får man se hur sannt omdömet är, som fälldes af en äldre släkting: "Ebba är antingen i himlen eller i ladugården." I sin kärlek till barn och barnbarn ber hon varma böner för "sina 70 själar, lika många som patriarken Jakob hade, att Gud ville hjälpa dem genom den trånga porten, in på den smala vägen ända in i den eviga glädjen. Tänk sånt under om ingen fattas!" - Farmors gudsfruktan var praktisk; haf tålmod, var from och god, tro Gud om godt. Äfven andra praktiska råd gifvas: hur man skall stycka en ko, brygga enbärsdricka, bereda löpe, hur bära sig åt om grisarna bli ömtändta, hur man skall spara på hö etc. Hennes hjärta lyser fram t.ex. i dessa rader.: "Jag har fått ett porträtt af Olof, som är så likt, att jag blir alldeles betagen af

(Forts. från sidan 6)

moderskärlek, då jag ser därpå."

Jag fick behålla ett bref så mina barn själfva kunna läsa de gulnade arken med den både kraftiga och barnsliga stilen och känna fläkten af farmor. En vers låg bland de gamla papperen med öfverskrift: "Farmors psalm:

Guds vagn är underlig
Han plär så visligt skicka,
Att lycka och olycka
Oss till vårt bästa sker.
Man stundom fort får åka,
Än får man sakta tråka,
Sitt stilla du och tig,
Guds vagn är underlig.

Guds vagn är underlig,
Hvarför jag har beslutet
Att följa oförtrutet,
Som han mig föra må.
Om genom rosengårdar
Eller öfver bergen hårda,
Så detta tröstar mig .
Guds vagn är underlig.

Jag minns hvad Adolf Hermelin på Torsvi sade en gång; "Vi Hermeliner ha så mycket att tacka det Ribbingska inslaget för." Farmors sundhet, arbetsförmåga, arbetsglädje ha nog sina stänk här och där. Hennes ifver och intresse för det ädla, sköna är en god arfvedel. Somliga tala om den Hummelhjemska häftigheten, "det spanska blodet", men vår häftighet är nog infödd, inte så förnäm.

Farmor barn älskade, vördade och satte sin moder mycket högt. Så ock barnbarnen, men deras ögon äro kanske skarpare för felen. Jag känner det ansvarsfullt att jag vågat skrifva och säga något om farmor. Måtte jag ej ha brustit i hvad som med rätta tillkommer henne! Salomos beskrivning på en ideal husmor är farmor till punkt och pricka.

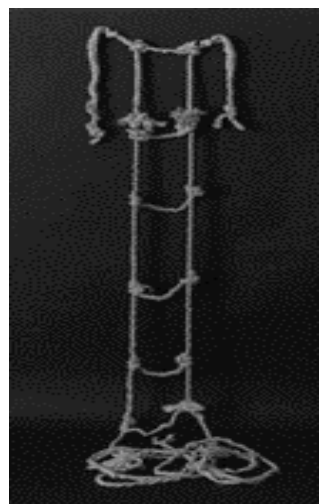
Ja tack goda stora Farmor!

Journalanteckningar 1910

I IT-versionen av Läkartidningen kan man läsa följande om Eric Hermelin, texten är skriven av Cecilia Carlén-Nilsson, intendent vid medicinhistoriska museerna i Lund och Helsingborg

Har i natt afvikit från anstalten. Af badlakan och handduk har han förfärdigat en repstege, på hvilken han firat sig ned från fönstret (2 våningen), hvars luckor han lyckats skrufva loss. Iklädd sin bästa kostym har han i reserv medtagit ett par nästan obegagnade skor. Polisen i Malmö varskodd och fått sig tillskickad ett porträtt af vederbörande.

Patienten, som den 22/10 afvikit från hospitalet, återkom i går kväll i sällskap med härvarande uppsyningsman, som afhemtat honom i Ribe i Danmark, där patienten suttit häktad för bettleri, fylleri och stöld sedan den 7de dennes.

Eric's flykthjälp har bevarats och finns utställd på medicinhistoriska museet i Lund.

Foto: Lennart Hansson

Upprepade rymningar

Hospitalet där detta utspelade sig var Lunds Hospital, senare benämnt S:t Lars sjukhus. Patienten som avvek därifrån var Eric Axel Hermelin. Ett år tidigare, 1909, hade han blivit intagen på hospitalet. Han var då 48 år gammal och hade ett äventyrligt liv bakom sig, bl a som värvad soldat i USA och Storbritannien.

(Forts. på sidan 8)

(Forts. från sidan 7)

Hans rymningar är ett ofta återkommande tema i journalen, där man påpekar hans »kompletta oförmåga att ens ett ögonblick kämpa mot dryckenskapsbegäret» och förvånas över att han »med sin beläsenhet, sina intressen, kunskaper, sin humor och väl utvecklade observationsförmåga för allting både stort och smått, människor och situationer kan sjunka så djupt efter blott några timmars vistelse i Köpenhamn».

Eric Hermelin hade två rum till sitt förfogande på sjukhuset, ett lärum och ett sovrum. Under 35 år fram till sin död 1944 vistades han här. Tidvis kunde han röra sig ganska fritt inom och utanför sjukhusområdet, med täta besök inne i centrum av staden. Han begärde att som gåva på sin 75-årsdag få »obegränsad frigång».

Men lika litet som tidigare fick han detta beviljat. Beskrivningarna av hans rymningar och hans svårigheter att klara av ett liv i frihet visar emellertid bara en sida av hans personlighet. Den andra sidan tar sig uttryck i ett rikt författarskap i form av översättningar och skrifter. Redan ett par år efter intagningen började han arbeta med översättningar, och från och med 1916 ägnar han sig framför allt åt persiska diktare.

Ett rikt författarskap

Inför 80-årsdagen 1940 hyllas han i Dagens Nyheter den 16 juni av Ellen Rydelius, som inleder sin artikel så:

Jag fattar vördnadens penna, doppar den i beundrans rosenröda bläck och bereder mig att teckna en bild av de heliga shaikhernas tolkare, vishetens älskare, friherre Eric Axelsson Hermelin. Denne Irans ädle vän - må huldhetens bord en gång dukas åt honom i Allahs trädgård! - har, insvept i tålamodets mantel, nedskrivit till de otrogenes omvändelse och förbättring vad Firdausi, Rumi, Sadi, Hafiz och Omar Khayam utsagt för många århundraden sedan. Och de tre gånger tio böcker vari han trätt Persiens vishetspärlor på sitt hemlandsspråks tråd äro att likna vid en glimmande guldkatt, en vältalighetens rosenbuske som slagit ut i skratt, ett dyrbart skrin, doftande av mysk och ambra.

Ungefär sådär skulle jag nog ha börjat denna skildring av orientalisterna baron Eric A Hermelins kulturgärning om min vagga stått i Ispahan eller i Shiraz, vinets och rosornas stad.

Men nu är jag östgöte, gudskelov - precis som baron Hermelin - och i likhet med honom även naturaliserad lundensare. Den hyllningskrans som jag överränner till den originelle filologens och globetrotterns åttioårsdag är därför flätad av mindre konstrika metaforer och ordvändningar än i Irans sköna språk, som lär inbjuda till rimsnideri och som räknar flera poeter än alla Europas länder sammantagna.

Eric's testamente

av Johan, ordförande i släktföreningens styrelse

Eric's 20 sidor långa testamente är skrivet på ark som är både längre och bredare än dagens A4 format. Pappret har gulnat och det är nästan en tygkänsla i fingertopparna när man försiktigt bläddrar genom de stora arken.

I testamentet som inleds på engelska ger Eric all sin egendom, som kvarstår efter att begravning betalats och testamentsvillkor uppfyllts, till Gösta Hermelin, son till Eric's älskade bror Joseph.

Betalning av skulder

I det första testamentet från "this ninth day of July in the year of our Lord One thousand nine hundred and three" (1903-07-09) ger Eric 800 £ till Gunnar Gundersen i Melbourne för att denne ska betala Eric's skulder i Australien som är på ca 200£ och därefter behålla resten. Han ger vidare 200£ till Mrs Laura Bull i Melbourne och 200£ till frälsningsarmén i Sverige.

I den första av elva ändringar i testamentet upphäver Eric 1918 gåvan till Laura Bull. Han ger istället 50 000 kr till Joseph Hermelins dotter Honorine. Dessa pengar skulle under Honorines livstid förvaltas av Östgöta Enskilda Bank eller annan bankinrättning som universaltestamenttagaren Gösta utser.

Första donationen till släktföreningen

Den 21 juli 1920 återkallar och upphäver Eric testamenteringen till Gunnar Gundersen och förordnar 800£ sterling till Friherrliga ätten Hermelins släktförening för att förvaltas i en fond under namnet Ebba Sophia Ribbings Minnesfond. Den årliga räntan ska enligt styrelsens fria prövande utdelas som understöd eller studiehjälp till medlemmar i sagda släkt.

(Forts. på sidan 9)

(Forts. från sidan 8)

I ändring nummer fyra av testamentet tar Eric 1932 bort testamenteringen till Honorine eftersom hon förbättrat sin ekonomiska ställning genom arv från Erics syster Carin Cagney. Istället får Göstas barn Ulla, Christer, Agneta och Måns dela på 50 000 kr.

I mars 1934 kompletterar Eric testamentet med anvisningar hur hans översättningsarbete ska tryckas. Anwar-I-Suhaili ska tryckas i liknande tryck, format och utstyrsel som den tidigare tryckta Shaikh' Attar, Vännernas Minne samt i så många delar att banden icke blir för tjocka. Övriga arbeten ska tryckas i minst 300 exemplar i förstklassigt utförande.

Honorine Louise von Koch's minnesfond

En månad senare 1934 ändrar Eric beloppet till släktföreningen från 800£ till 20.000 kr. Testamenteringen till Frälsningsarmén ändras från 200£ till 5.000 kr och skall förvaltas under namnet Honorine Louise von Koch's minnesfond. Beloppet ska förvaltas av fideikommissarien till Gripenberg och avkastningen i mindre poster varje jul tillfalla fattiga barn och änkor, särskilt fader- och moderlösa.

De översättningsarbeten som inte blivit tryckta vid Erics död skall genom utredningsmannens försorg ovillkorligen användas ”den stafvning som jag själf begagnat och således icke s.k. nystafvning i någon form”.

Doktor Gustaf Elanders Minnesfond

I ändring nummer sju testamenterar Eric 5.000 kr till Doktor Gustaf Elanders Minnesfond och samma belopp till vännen, Advokaten, Herr Grefve Göran Kalling. Eric testamenterar vidare 10.000 kr till gudsonen Johan Erik Gustaf, 2.000 kr till brorsdottern Carin samt 1.000 kr till Översköterskan Vid S:t Lars sjukhus i Lund fröken Ella Malm, Fröken Birgit Wollmer samt Herr Lars Peter Kockum i Lund.

Trettiotusen till ogifta medlemmar

I ändring åtta 22 mars 1941 ökar Eric beloppet till släktföreningen med ytterligare 10 000 kr så att den nu uppgår till 30 000 kr samt villkorar att avkastningen endast skall komma ”qvinnliga” ogifta medlemmar till godo.

Två månader senare förtydligar Eric att det gäller ”qvinnliga medlemmar af släkten Hermelin som hvarken äro eller varit gifta”

Jordköp i Palestina

I juni 1942 gör Eric sin tionde ändring av testamentet. Han ger ytterligare 5 000 kr till Doktor Elanders Minnesfond samt 10 000 kr till The Jewish National Fund i Jerusalem. Fondens syfte är att inköpa jord i Palestina för landsflyktiga judar. Vidare förordnar Eric allt tryck till Stiftsbiblioteket i Linköping med skyldighet att tillhandahålla gratisexemplar åt mindre bemedlade personer med intresse för persisk kultur eller forskning i det persiska språket.

Eric testamenterar dessutom vardera 1 000 kr till Josephs och Theodors döttrar Honorine, Barbro, Ingeborg, Gunilla, Margareta och Eva. Slutligen har det kommit till Erics kännedom att Sten Hermelin haft vissa svårigheter att övervintra och testamenterar därför 3 000 kr till honom.

Den elfte ändringen november 1943 ökar Eric summan till släktföreningen med ytterligare 20 000 kr. Han ökar vidare beloppen till Eva och Margareta med 4 000 kr. Översköterskorna Emmy Nauman och Caron Johnson erhåller vardera 1 000 kr.

Rabbinen Wohlsteins Stipendiefond

Som sin sista ändring den 26 maj 1944 donerar Eric 3 000 kr, som en hugfästelse av sin vän och lärare i hebreiska, till Rabbinen Doktor Josef Wohlsteins Stipendiefond. Fondens avkastning skall användas för utdelande av stipendier till elever vid högre Allmänna läroverket för Gossar i Malmö som därav gjort sig förtjänta.

Eric donerade sammanlagt 50.000 kr till släktföreningen i Ebba Sophia Ribbings Minnesfond. År 1950 var fondens tillgångar efter skatt 37.219 kr. Nu finns nu ett kapital om ca 1.260.000 kr.

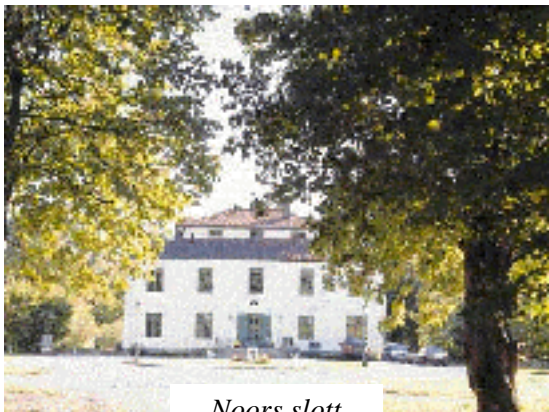
Rätt skall vara rätt

Dessa naturvetare och datanördar...

Ingeborg har uppmärksammat den naturvetenskapligt dominerade styrelsen på att vi stavat släktens valspråk fel i senaste numren av släktbladet. Det ska naturligtvis vara PRIUSQUAM SALIRI MORI och inget annat. Hellre döden än fläckas.

Tack Ingeborg för Din uppmärksamhet

Välkommen till Noors slott

Noors slott

På Noors slott är en konferensgård etablerad. Enligt broschyren lämpar den sig utmärkt för seminarier, ledningsgruppsmöten, exklusiva konferenser och affärsmöten. "Som våra gäster har ni ensamrätt till slottet. Vi bokar enbart in en grupp eller ett sällskap åt gången". I huvudbyggnaden finns konferensrum för upp till 60 personer.

Genom den s.k. förmyndarreduktionen 1688 drogs Noor - i likhet med ett stort antal gårdar - in till kronan i syfte att täcka underskottet i statsfinanserna. Kung Karl XI:s närmaste rådgivare, Nils Gyldenstolpe, kom från Finland (Åbo). Han hade läst juridik i Uppsala och tjänstgjort som diplomat utomlands. År 1689 utnämndes han till greve. Kungen konstaterade då att greve Gyldenstolpe saknade en ståndsmässig jordegendom. Det förväntades av en man i hans position att man skulle äga ett större gods. Karl XI såg därför till att Nils Gyldenstolpe fick köpa Noors slott för en rimlig summa pengar. Greve Gyldenstolpe lät bygga slottet efter ritningar av dåtidens mest ansedde arkitekt Jean de la Vallée. Karl XI besökte ofta sin rådgivare på Noors slott. Slottet Noor låg inom lagom långt ridavstånd från huvudstaden.

År 1761 såldes Noors slott till riksrådet Hermelin. Släkten Hermelin ägde slottet ända till 1918. Därefter har slottet varit i olika godsägares händer. Det kan noteras att Werner von Heidenstam satt här och skrev boken *Karolinerna* under ett års tid (1897). Han sökte sig till Noor för att få rätt stämning för sitt skrivande. Under 1980- talet användes slottet för alkoholistvård enligt Minnesotametoden. Slottet genomgick en totalrenovering under 1996-1997 och används idag för konferenser.

Törefors järnbruk

1799 grundades Törefors järnbruk av Samuel Gustav Hermelin som vid den tidpunkten var ägare av de flesta bruken i Norrbotten. Vid bruket fanns en stångjärnsmedja med manufakturverk, och bruket var en tid det största i Sverige. Vid älven anlades också en finbladig vattensåg samt kvarnar med dammar och rännångar. 1807 köptes bruket av Isak Johan Quensel och Johan Borin. Bruket var i drift fram till 1887. Malmen togs från Hindersön, Roslagen samt Utö. Bland kvarvarande byggnadsminnen kan nämnas herrgården i nyklassisk stil (nuvarande prästgården), brukskontoret, arbetarbostäder, kvarn, turbinhus, mangelbod samt bruksbageri. Dessutom finns ruiner efter hammarsmedjor, masugn, vattensåg, dammanläggningar, hamn, slagghög och spånhop. Runt hela bruksområdet, som ligger väl samlat, finns en skyltad promenadstig som beskriver de olika verksamheterna vid bruket.

Till salu på Auktion

Åsby herrgård. Olof Hermelin (1827-1913)

Stockholms auktionsverk auktionerade ut ovanstående tavla den 24 november. Den är signerad och daterad O Hermelin 12/7 1873. Olja på duk, 40,5 x 60 cm. Utrop: 20 000 - 22 000 kr.

Den ekonomiska sidan av släktföreningen

av Erik., skattmästare i släktföreningens styrelse

STIPENDIER OCH UNDERSTÖD

Styrelsen har beslutat att höja stipendiebeloppet från 12.000 kr till 15.000 kr per år för heltidsstudier. I år har vi delat ut c:a 150.000 kr i stipendier och understöd till våra studerande ungdomar och andra behövande. Följande studenter har fått stipendier: Carolina, Maximilian, Måns, Carl, Ebba, Marcus, Rickard och Märta vardera 7.500 kr och Charlotte får 3 750 kr (halvtidsstudier) för HT 98 ur Viktor Hermelins minne.

Ansökan om stipendium ska vara styrelsen, ordföranden eller skattmästaren, tillhanda före 1/3 för vårterminen och före 1/10 för höstterminen. Till ansökan fogas studieintyg från vederbörande skola. I ansökan ska anges bank- eller postgirokonto dit utbetalning kan ske.

Vi har också möjlighet att i någon mån understödja även andra behov. Släktmedlemmar som t.ex drabbats av arbetslöshet eller sjukdom är givetvis också välkomna att höra av sig. Släktfonderna är till för att hjälpa i mån av möjlighet och behov!!!.

MEDLEMSKAP OCH MEDLEMSAVGIFTER

Släktföreningen har 380 medlemmar, varav cirka 180 är betalande medlemmar. Av dessa är 17 livstidsmedlemmar efter engångsbetalning av 20 årsavgifter samt 3 hedersmedlemmar. Därtill finns ett 80-tal släktingar som av olika anledningar inte betalar medlemsavgift. Omkring 30 av dessa, mestadels bosatta i USA och ättlingar till Åke (Venezuela), betraktas i detta sammanhang som passiva medlemmar. Av de återstående är ytterligare omkring 15 bosatta utrikes medan ett 35-tal bor i Sverige. Vid en kontroll har vi noterat att det förekommer att dessa icke-betalare är sökare/mottagare av stipendium!

Det finns fyra skäl till varför vi gärna ser att alla betalar den årsavgift som släktmötet fastställt

1. Vi har beslutat det i demokratisk ordning.

2. Avgiften ett viktigt tillskott till ekonomin.
3. Styrelsen uppfattar en betalning som ett kvitto på att vårt arbete är värt åtminstone 70 kr/år.
4. Det är en massa extrajobb att kräva in obetalda årsavgifter.

Med detta Släktblad följer ett inbetalningskort på 70:-/person för medlemsavgift 1999 och eventuellt även tidigare obetalda årsavgifter. Är adressen rätt? Om inte, så ändra, tack!

MEDLEMSREGISTER

Med förra numret av släktbladet följde en medlemsförteckning med de adresser vi då hade tillgång till. Vi har därefter tagit emot åtskilliga adressändringar, så vårt register är nu i betydligt bättre skick än förut. Vi uppdaterar också baserat på adresser i samband med inbetalningar av medlemsavgifter. Men vi är ändå mycket beroende av inrapportering direkt från er alla om inträffade familjehändelser såsom bröllop, nyfödda, dödsfall och adressändringar.

Framför allt är uppgifter från livstidsmedlemmar och utrikes bosatta nödvändiga för att kontakterna ska fungera.

FONDERNA

Turbulensen på börsen under hösten har medfört att marknadsvärdet på våra fonder har åkt berg- och dalbana. Vi kan nu i mitten av november redovisa nedanstående värden. Vi är alltså nu tillbaka ungefär på samma nivå som vid årets ingång. Victor har fått mycket stryk medan de andra två klarat sig bättre, Ebba t.o.m mycket bra.

Presstopp. Observera att vi inte har hunnit beakta Ericssons kursras i december i tabellen.

	20/11 1998	30/6 1998	31/12 1997	31/12 1996	31/12 1995
Hermelinska släktföreningen	4.065.000	4.980.000	3.835.000	3.530.000	2.490.000
Victor Hermelins minne	5.660.000	7.185.000	6.020.000	4.950.000	3.820.000
Ebba Sophia Ribbings minnesfond	1.260.000	1.410.000	990.000	980.000	750.000
Totalt	10.985.000	13.575.000	10.835.000	9.460.000	7.060.000

Ungdomsträff hösten -98

Av Hanna Jessing

Den Hermelinska släkten växer och generationerna blir allt fler. Vi unga är inte längre bara kusiner med varandra utan både två-, tre- och fyrmänningar. I framtiden är det vi - de yngre hermelinerna - som skall ta över och föra släktföreningens arbete vidare. För att vi skall lära känna varandra lika bra som den äldre generationen känner varandra kom Camilla, Maximilian och Cecilia på idén att ha ungdomsträffar. Under hösten kom det så ett brev på posten där den som var intresserad uppmanades att anmäla sig (eller i vart fall att anmäla sitt intresse även om man inte kunde delta).

Den 19 september möttes några av oss för den första träffen. Det var Camilla, Maximilian, Cecilia, Carl, Oscar och undertecknad. Vi sammanstrålade utanför Riddarhuset där vi under ledning av Riddarhusintendenten Anders Lindström fick en utmärkt förevisning av den stora plenisalen och ett föredrag om Riddarhusets historia. Efter ett lunchstopp åkte vi till Riksmuséet och Cosmonova för att se en film om berg- och dalbanor. Något omtöcknade av alla loopar åkte vi därefter till Vasastan där kvällen avslutades med en fantastisk middag på restaurang Capri Due.

Efter en så trevlig dag var vi alla överens om att vi skulle träffas igen. Du som är intresserad -hör av dig till Camilla eller Maximilian. Tag chansen att lära känna din släktingar (så blir det ännu roligare på släktträffarna). Alla ungdomar är välkomna.

Grattis

Legala notiser

Sedan förra släktbladet utkom så har släkten glädjande nog utökats med:

En son *Max*: Ulrika Hermelin och Henrik Willén
den 2 sep.

En dotter *Alexia*: Gustaf och Diana den 15 sep.

En dotter *Therese*: Christian och Maria den 13 okt.

Eventuella kommande födslar har föreningens styrelse en mycket vag uppfattning om, betydligt säkrare är vi på vilka som fyller jämnt, så därför vill vi uppmärksamma och hylla:

Jubilarer 1999

Märta Bodilly, 70 år den 1 januari
14, Whitelands Drive,
North Ascot, Berks SL5 8LR, UK

Louise Hermelin, 60 år den 19 januari
Krontorps Gård
310 31 ELDSBERGA

Elisabeth Hermelin, 70 år den 13 maj
Thorsvi gård
749 99 ENKÖPING

Thorsten Hermelin, 70 år den 25 maj
Kantarellvägen 28
756 45 UPPSALA

Inger Hermelin, 70 år den 1 juni
Bondegatan 7
595 52 MJÖLBY

Brita Hermelin, 80 år den 27 juni
Bleckstad
614 92 SÖDERKÖPING

Augusta Hermelin, 60 år den 7 juli
Sveagatan 21B
573 31 TRANÅS

Christer Hermelin, 80 år den 5 september
Slottet
573 92 TRANÅS

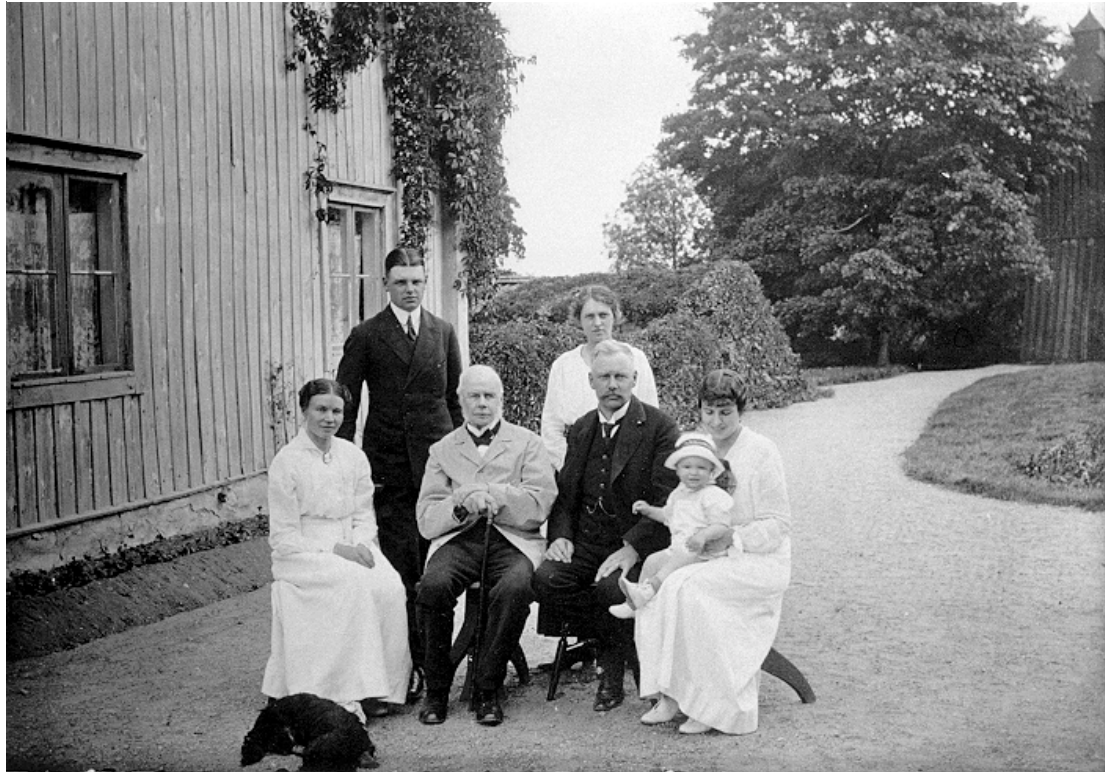
Christina Winter, 75 år den 6 september
Vålberga
590 33 BORENSBERG

Madeleine Hermelin, 70 år den 18 oktober
Mörbydalen 21
182 32 DANDERYD

Styrelsen söker på alla tänkbara vägar information om vad som händer i släkten, vigslar, födslar och dödsfall. Tyvärr så så får vi inte reda på allt. Hjälp oss genom att meddela någon i styrelsen

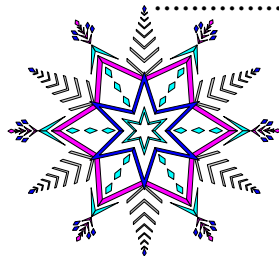
Årets julnöt

Styrelsen har en förkärlek för gamla och nya fotografier. För att utmana Ert minne och härledningsförmåga så utlyser vi en tävling. Det gäller att fylla i tabellen nedan och skicka till Johan senast den 1 februari. Rätt svar belönas med tårta i nästa nummer av släktbladet. Lycka till.

- Kvinnan längst till vänster
Den stående mannen
Den sittande mannen med käpp
Den stående kvinnan i vitt
Den sittande mannen med mörk kostym
Kvinnan längst till höger
Barnet i kvinnans knä
Hundens namn
Årtal som bilden är tagen
Huset i bildens vänstra kant

En god Jul och ett
önskas Er alla från

gott nytt 1999
oss alla

Johan	Nytorpsvägen 30	191 35 SOLLENTUNA	08-35 01 56	e-mail johan@hermelin.com
Erik	Herrhagsvägen 16	122 48 ENSKEDE	08-648 08 19	e-mail erik.hermelin@swipnet.se
Jan	Blecktornsstigen 6	116 66 STOCKHOLM	08-644 36 38	e-mail jan.hermelin@swipnet.se
Mauritz	Skiljevägen 18	163 54 SPÅNGA	08-761 11 07	e-mail mauritz.hermelin@mbox200.swipnet.se
Cecilia	Ribegatan 120	164 45 KISTA	08-750 51 21	e-mail hermelin.nilsson@swipnet.se
Carola	Själagårdsgatan 2D	111 31 STOCKHOLM	08-20 41 14	carola.hermelin@SvenskaAkademien.se
Olof	Åsögatan 116	116 24 STOCKHOLM	08-640 79 22	e-mail olof@im-utvecklarna.se

Ett ljus i vintermörkret

Välkommen på Släktmiddag

Lördagen den 13 mars kl 1999 kl 18.30

**Sjöofficersmässen Långa Raden
på Skeppsholmen.**

Vi har också bokat en guidad visning på Nordiska museet
kl 13.00 för er som vill se Carl Larsson utställningen

Ja, vi kommerpersoner, varav vuxna ungdomar.....
och barn.....

Namn..... Visning Ja Nej
Adress.....

Namn..... Visning Ja Nej
Namn..... Visning Ja Nej
Namn..... Visning Ja Nej
Namn..... Visning Ja Nej

Kostnad för middagen är 150:- för vuxna och 100:- om man är under 18 år
Gratis för barn under 10 år. Betalning sker på plats

Anmälan skickas till Jan Hermelin Blecktornsstigen 6, 116 66 STOCKHOLM
För att vi skall hinna planera allt vill vi ha anmälan i retur senast den
15 januari.

Styrelsen